

КУЛТУРА И ОБИЧАЈИ У НАСТАВИ СТРАНОГ ЈЕЗИКА

Учење страних језика има значајну улогу у стицању солидног нивоа знања и општег образовања младих и формирању њихове личности. Уз помоћ страних језика граде се мостови међуљудског, интернационалног споразумевања, као и друштвене, привредне и међукултурне сарадње. Преко језика се, као културне и цивилизацијске творевине сваког народа, и као средства комуникације, упознајемо са укупним и разноврсним цивилизацијским вредностима појединих народа.

У методикама страних језика могу се препознати два циља: 1) научити језик као облик и средство комуникације и изражавања, и 2) упознати ученике са културом и цивилизацијом земље чији се језик учи. У постизању ових циљева ослањамо се на податке који се односе на културу одређеног народа, тј. његов свакодневни начин живота, традицију, обичаје, навике, језичко понашање, етничке и друге карактеристике, а у том мноштву најчешће бирамо наставни материјал који истиче оригиналност тог народа.

Савремени уџбеници садрже културолошке податке, презентоване у виду књижевних и текстова друге врсте, пригодних тематских и језичких садржаја, са елементима културе и цивилизације стране земље. Иако је уџбеник одавно престао да буде једини извор информација, нарочито оних које се односе на културу, ипак треба нагласити стална настојања аутора уџбеника да изоставе оно што је необјективно, застарело или непримерено узрасту ученика. Тиме се избегава неадекватно информисање о савременом културно-цивилзацијском тренутку стране земље чији се језик учи као страни, као и стварање или развијање језичких и других стереотипа.

Лексика са доминантном културном компонентом која одражава страну друштвену стварност и културу, њене специфичности, и односи се на предмете, појаве, процесе, ситуације, присутне у конкретрној страниј средини, а које не постоје у животној и кулурној заједници ученика, представља једно од веома важних језичких средстава преношења релевантних информација о страниј земљи и народу. Овладавање макар и минималним фондом екстралингвистичких знања, омогућиће ученику комуницирање на страном језику у типичним ситуацијама.

Постојање те разноврсности, актуелности и оригиналности у информацијама о култури и обичајима неког народа са којима се ученик упознаје преко добрих уџбеника, један је од важних разлог због којих ученици са више интересовања приступају учењу страних језика. Тако мотивисан ученик окреће се учењу језика као средству помоћу којег ће на прави начин и природно изражавати своје ставове, мисли и осећања. Зато је наставни садржај који се ослања на културу и обичаје народа чији се језик учи као страни, не само важан, него и неопходан у настави страних језика.

Када у настави страних језика користимо градиво засновано на подацима о култури и обичајима земље и народа чији језик учимо као страни, увек наилазимо на појачано интересовање за све врсте активности. Зато се може рећи да се током процеса учења страног језика одвија двосмеран процес – што се више упознајемо са језиком и овладавамо његовим финесама, то нам се све више отварају видици и добијамо већи увид у културу и обичаје народа чији језик учимо као страни. С друге стране, долазећи до све више и све занимљивијих знања о култури и обичајима који прате поједина културна дешавања у животу народа чији језик учимо као страни, осећамо све већу природну потребу да сам језик што боље савладамо и тако постепено побољшавамо своје комуникативне и друге компетенције.

Чланови Стручног већа за језик и комуникацију у нашој школи су носиоци оваквих активности које представљају саставни део наставних планова. Мноштво пригодних датума из историје и културе народа чије језике у школи изучавамо, као и живот и дело значајних личности које су ти народи изнедрили, представљају неисцрпан извор идеја на којима се заснивају како наставне активности, у виду часова обраде и утврђивања, тако и ваннаставне активности, тј. приредбе, ликовне и литерарне радионице и конкурси, квизови и слична надметања у знању, креативности и вештинама. Ова окупљања својом опуштеном атмосфером пружају прилику сваком ученику да исказе своје склоности, без обзира на ниво надарености, који може бити значајан, али не и пресудан чинилац за веома успешно реализовање ових активности.

Разноврсност наставних метода, материјала и средстава, као и облика рада, помоћу којих се наставни садржај овог типа може реализовати, олакшава наставнику припрему и реализацију часа, а за сваког ученика представља прилику да на забаван и спонтан начин усвоји нова или увежба раније стечена знања. Све то заједно час чини успешнијим, а добробити часа за ученике дуготрајнијим. Зато се на крају овог скромног доприноса педагошкој литератури може истаћи следећи закључак - „Што више језика знаш, то више вредиш", или парафразирано – што више народа, захваљујући познавању њихових језика и култура, упознамо и разумемо, то ћемо своје комуникацијске, али и људске компетенције значајно обогатити.

Рад припремила наставница енглеског језика Сузана Станков